

وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد
با همکاری
معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی کرمان

راهنمای انعکاس خبر خودکشی در رسانه ها

نقشه تکراری مرد کلاهبردار، دست او را رو کرد

گروه حوادث: مرد ششپا بعد از اینکه با معرفی خود به عنوان نماینده یکی از کلیساهای پایتخت مسز ۵۰ نفر را کلاه گذاشت، شگردش را عوض کرد اما زمانی که قصد داشت با شگرد جدید یکی از طعمه‌هایش برای بار دوم کلاهبرداری کند، دستگیر شد. مدتی قبل کار آگاهان پایگاه چهارم پلیس آگاهی تهران در جریان فعالیت مجرمانه مردی قسرار گرفتند که با معرفی خود به عنوان نماینده یکی از کلیساهای دست به کلاهبرداری از مردم می‌زد.

پروسی هانشان می‌داد این مرد پس از شناسایی طعمه‌هایش به سراغ آنها رفت و با این ادعا که از طرف کلیسای مامور شده برای افرادی بی‌ضاعت کمک مالی جمع‌آوری کند اقدام به دریافت مبالغ مختلفی از آنها می‌کند. در حالی که تحقیقات برای دستگیری متهم

خودکشی

تتها راه برای گزیر از فشار

گروه حوادث: اعتراضات اعضای باند تبهکاری، برده از کلاهبرداری ۷۰۰ میلیون تومانی از مالکان خودروهای مدل بالا برداشت. اعطای این باند که با استفاده از چک‌های جعلی دست به خرید خودروها و مدل بالای می‌زدند، به کلاهبرداری از ۶۰ نفر اعتراض کرده‌اند.

اعتراف تازه به جنایت در

گروه حوادث: با اعلام نظریه پزشکی قانونی درباره صحت روانی جنایتکار بزرگراه، پرونده وی وارد مرحله تازه‌ای شد. بررسی‌های متخصصان پزشکی قانونی بیانگر آن است که جوان جنایتکار در زمان ارتکاب جنایت فاقد چگون بودن بوده است. ماجرای جنایت‌های این جوان ۲۳ ساله که مطابق عادت به او لقب جنایتکار بزرگراه دادند، از هفتم ماه گذشته با کشف جسد زنی که در ملحفه‌های سفید رنگ پیچیده شده و در کنار جاده‌ای در کمالشهر رها شده بود، آغاز شد و ۱۹ تیرماه با دستگیری وی در یک ویلا در رامسر پایان یافت.

روزنامه‌ها را صادر کرد و از مالباختگان خواست برای شکایت به پلیس آگاهی تهران واقع در خیابان خواجه عبدالله انصاری

سرهنگ غفاریان - بیان این خبر گفت: پس از بزرگ‌باز پرس شعبه چاکه احتمال می‌رود این به از پرس پرونده دستور چاپ بهار صادر کرد و از مالباختگان آگاهی تهران واقع در

گردآوری و تدوین :
دکتر سید مهدی مسن زاده ، دکتر آفرین رمیمی موقر ، دکتر معصومه امین اسماعیلی
دکتر عزیزه ابراهیم پور ، دکتر احمد حاجبی ، دکتر میترا مافظی

سلامت پرور

وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
دفتر سلامت روانی ، اجتماعی و اعتیاد
با همکاری
معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی کرمان

راهنمای انعکاس خبر خودکشی در رسانه ها

گردآوری و تدوین :

دکتر سید مهدی مسن زاده ، دکتر آفرین رمیمی موقر ، دکتر محصومه امین اسماعیلی
دکتر عزیزه ابراهیم پور ، دکتر احمد حاجبی ، دکتر میترا مافظی

© ۱۳۹۸

راهنمای انعکاس اخبار خودکشی در رسانه ها:

امروزه رسانه‌ها با تامین طیف وسیعی از اطلاعات نقش مهمی در اجتماع بشری ایفا می‌کنند. رسانه‌ها می‌توانند تاثیری جدی بر نگرش، اعتقاد و رفتار مردم بگذارند و نقش حیاتی در عملکرد سیاسی، اقتصادی و اجتماعی جامعه داشته باشند. بنابراین لازم است در تهیه و انتشار اخبار مرتبط با سلامت جسمی، روانی و اجتماعی جامعه توصیه‌ها و شواهد علمی در خصوص چگونگی درج اخبار رعایت شود. شواهد و تجربیات گذشته موارد متعددی از بروز اپیدمی یا همه‌گیری خودکشی به دنبال انتشار نامتناسب اخبار مربوط به خودکشی افراد خاص و شناخته شده در سطح جهان و ایران را نشان می‌دهد. بدین لحاظ رسانه با درج و انتشار صحیح اخبار می‌تواند در پیشگیری از خودکشی نیز نقش فعالی داشته باشد.

خودکشی شاید غم انگیزترین روش ختم زندگی یک فرد محسوب شود رنج ناشی از خودکشی غیر قابل بیان است و سبب می شود اعضای خانواده ، دوستان و همکاران با فقدان عمیق و احساس گناه مواجه شوند . در پی خودکشی حالت سردرگمی و تخریب بروز می کند که در غالب موارد قابل توصیف نیست . اغلب افرادی که به خودکشی فکر

می کنند ، برای اقدام به خودکشی مردد هستند و مطمئن نیستند که می خواهند بمیرند . یکی از عواملی که ممکن است افراد مستعد را به سمت خودکشی سوق دهد ، انتشار خودکشی در رسانه ها می باشد . اینکه رسانه چگونه موارد خودکشی را گزارش کند می تواند تاثیر زیادی در اقدام به خودکشی در دیگران داشته باشد . این راهنما برای استفاده رسانه ها در مورد خودکشی ، چگونگی گزارش خودکشی ، خطاهایی که باید در گزارش خودکشی از آن اجتناب کرد ، می پردازد .

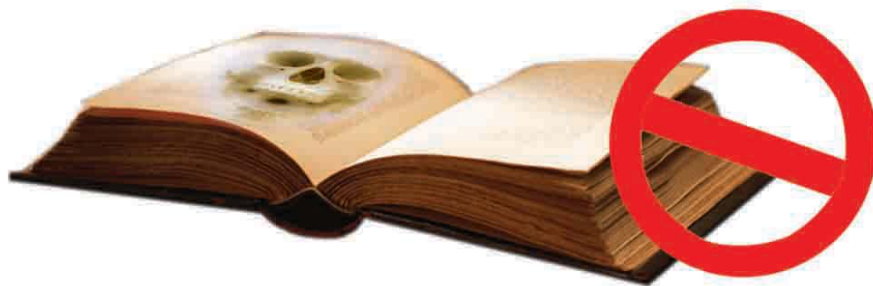
اثرات گزارش خودکشی بر بروز خودکشی :

گزارشهای خبری، مقالات و بیان هیجان انگیز مسائل مرتبط با خودکشی در رسانه‌ها سالهای گذشته بحث انگیز بوده است. یکی از قدیمی‌ترین نمونه‌ها که انتشار موضوع خودکشی موجب افزایش میزان خودکشی شده است، مربوط به رمان «غم‌های ورت‌ر جوان» اشاره کرد. (The Sorrows Of Young Werther) که در سال ۱۷۷۴ منتشر شد. در این رمان ورت‌ر جوان بدلیل بی وفایی معشوق، با شلیک گلوله‌ای خودکشی می‌کند. پس از انتشار این رمان موارد متعددی از خودکشی به روشی مشابه در مردان جوان گزارش شد.

همچنین کتاب Final Exit نوشته (درک همفری) که منجر به افزایش موارد خودکشی با روشی مشابه در نیویورک شد. در ایران نیز مثالهایی وجود دارد از آن جمله خودکشی یکی از افراد سرشناس در یکی از شهرهای کشور بود که بطور وسیعی در شهر توسط رسانه‌ها و جراید با بزرگ‌نمایی و تحریک احساسات عمومی گزارش شد و پس

از آن موارد متعدد خودکشی با روشی مشابه در آن شهر اتفاق افتاد و یا انتشار کتابی از یکی از نویسندگان کشور که منجر به افزایش اقدام به خودکشی در جوانان علاقمند به این نویسنده شد .

هرچند میزان انتشار و تبلیغ در مورد خودکشی بیشتر باشد ، همبستگی بیشتری بین میزان تبلیغات و بروز خودکشی در دیگران مشاهده می شود . پخش گزارش در شبکه های متعدد و برنامه های مختلف تلویزیون تاثیر بیشتری در میزان خودکشی خواهد داشت .

بنابراین ، پرهیز از انعکاس اخبار خودکشی می تواند در پیشگیری از رفتارهای تقلیدگرانه خودکشی کمک کننده باشد. انتشار خبر خودکشی این عقیده را که خودکشی روشی طبیعی برای حل مشکلات است ، گسترش می دهد همچنین انتشار مکرر و مداوم اخبار مرتبط با

خودکشی اشتغال فکری در مورد خودکشی بویژه در نوجوانان و جوانان را افزایش می دهد .

منابع معتبر ارائه دهنده آمار خودکشی :

در کشور ما منابع متعددی مسئولیت ثبت و ارائه آمار خودکشی را بر عهده دارند از جمله مرکز گسترش شبکه و ارتقاء سلامت وزارت بهداشت که توسط نظام ثبت مرگ آمار مربوط به مراکز بهداشت استانها ، بیمارستانها، اداره ثبت احوال، پزشکی قانونی و مراکز درمانی خصوصی ، رابطین بهداشتی را جمع آوری می کند و نیز مراکز دیگری همچون اداره امور اجتماعی استانداری ، نیروی انتظامی و بیمارستانهای دولتی نیز هرکدام جداگانه ثبت موارد خودکشی را بر عهده دارند .

چگونگی گزارش خودکشی :

بطور کلی در مورد انتشار مطالب مرتبط با خودکشی موارد زیر باید رعایت شود :

● در بین آمار خودکشی نباید صرفاً به ارائه اعداد و ارقام اتکا شود ، آمارهای خودکشی با دقت و به درستی و مطابق نظر یک متخصص و با مقایسه آمار سایر نقاط دنیا باید تفسیر گردد .

● منابع اطلاعاتی که مورد استفاده قرار می گیرند باید معتبر باشد .

● از تعمیم موارد معدود خودکشی در یک منطقه با اعلام عباراتی مانند «همه گیری خودکشی» یا «منطقه با بالاترین شیوع خودکشی در دنیا» باید پرهیز گردد .

● از گزارش رفتار خودکشی به عنوان پاسخی قابل درک به تغییرات اجتماعی ، فرهنگی یا تنزل رتبه اجتماعی باید ممانعت شود .

نقشه تکراری مرد کلاهبردار، دست او را رو کرد

گروه حوادث: مرد شاید بعد از اینکه با معرفی خود به عنوان نماینده یکی از کلیساهای پایتخت مسو...
شگردش را عوض کرد اما زمانی که قصد داشت با شگرد جدید از یکی از طعمه‌هایش برای بار دوم کلاهبرداری کند، دستگیر شد.
مدتی قبل کار آگاهان پایگاه چهارم پلیس آگاهی تهران در جریان فعالیت مجرمانه مردی قرار گرفتند که با معرفی خود به عنوان نماینده یکی از کلیساهای پایتخت به کلاهبرداری از مردم می‌زد.

پروسی‌ها نشان می‌داد این مرد پس از شناسایی طعمه‌هایش به سراغ آنها رفته و با این ادعا که از طرف کلیسا مامور شده برای افراد بی‌بضاعت کمک مالی جمع‌آوری کند اقدام به دریافت سالیانه مختلفی از آنها می‌کند. در حالی که تحقیقات برای دستگیری بیشتر

اقدام به خودکشی

از طعمه‌اش خواست برای تحویل جایزه‌اش مبلغی را به عنوان هزینه انبارداری پرداخت کند، وی که احتمال می‌داد این مرد قصد کلاهبرداری داشته باشد ماجرا را به پلیس اطلاع داد.
با حضور گروهی از کار آگاهان پلیس در محل، مرد کلاهبردار دستگیر و برای بازجویی به پایگاه چهارم پلیس آگاهی انتقال یافت.

اعتراف تکراری

گروه حوادث: با اعلام نظر به...
قانونی در باره صحت روانی جنایتکار در...
پرونده وی وارد مرحله دادرسی شد.
پروسی‌های متخصصان پزشکی قانونی بیانگر آن است که جوان جنایتکار در زمان ارتکاب جنایت‌ها فاقد چشمتوان بوده است.
ماجراهای جنایت‌های این جوان ۲۳ ساله که مطبوعات به او لقب جنایتکار بزرگراه دادند، از بهمن ماه گذشته با کشف بزرگراه زنی که در ملحفه‌ای سفید رنگ پیچیده شده و در کنار جاده‌ای در کمالشهر رها شده بود، آغاز شد و ۱۹ تیر ماه با دستگیری وی و یک وکیل در راستای پرونده روز پنجشنبه

خودکشی

گروه حوادث: اعترافات اعضای باند تبهکاری، برده از کلاهبرداری ۷۰۰ میلیون تومانی از مالکان خودروهایی مدل بالا برداشت. اعتراف این باند که با استفاده از چک‌های جعلی دست به خرید خودروهایی مدل بالای زدند، به کلاهبرداری از ۶۰ نفر اعتراف کرده‌اند.

جنایت‌های قاتل زنجیره‌ای ۲ ماه از ک...
نش مدت‌تی قبل مستولان پلیس بودند، باز پرس پیروند
تنها راه برای گزیر از فشار
اعتراف تکراری مرد کلاهبردار، دست او را رو کرد
گروه حوادث: با اعلام نظر به...
اقدام به خودکشی
اعتراف...

چگونه موارد خودکشی را منتشر کنیم :

به منظور خنثی سازی خودکشی‌های تقلیدی لازمست که از موارد زیر پرهیز یا آنرا به حداقل ممکن برسانید :

- پوشش خبری هیجان انگیز در مورد خودکشی (بویژه در مواردی که افراد مشهور و مورد وثوق مردم اقدام به خودکشی می کنند . در این موارد تا حد امکان پوشش خبری باید محدود باشد).

- چاپ عکس افراد اقدام کننده و روش اقدام به خودکشی و صحنه خودکشی .

- چاپ واژه «خودکشی» در تیتراژ .

- گزارش جزئیات روش خودکشی (اعلام محل اقدام به خودکشی مانند سقوط از بالای برج، زیر ریل قطار، بالای پل و ... ریسک خودکشی را در افرادی که از این مناطق استفاده می کنند افزایش می دهد).

● توصیف خودکشی به عنوان مسئله‌ای غیر قابل توضیح یا ساده انگارانه .

«علیرغم اینکه همه چیز برای او فراهم بود اقدام به خودکشی کرد»، «دختری به خاطر اینکه اجازه رفتن به مهمانی دوستش را نداشت خودکشی کرد». خودکشی هیچ‌گاه در نتیجه یک عامل یا حادثه اتفاق نمی‌افتد. معمولاً تعامل پیچیده‌ای از عوامل روانی، بیماری جسمی، سوء مصرف مواد، مشکلات خانوادگی، تعارضات بین فردی و استرس‌های زندگی منجر به خودکشی در فرد می‌شود .

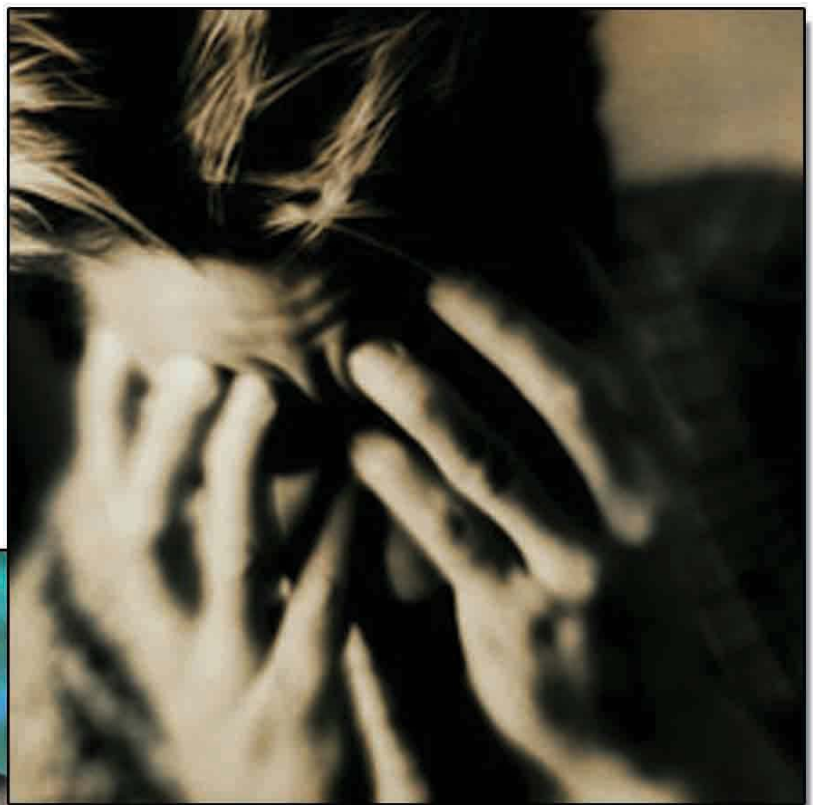
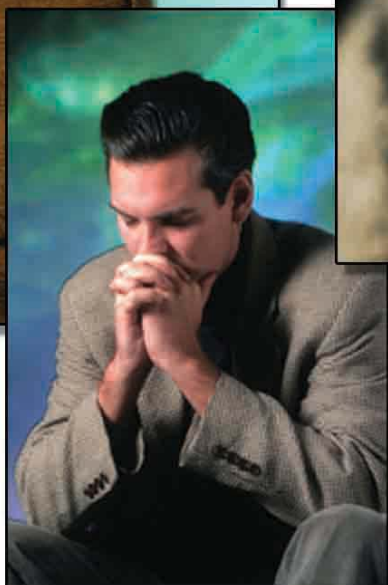
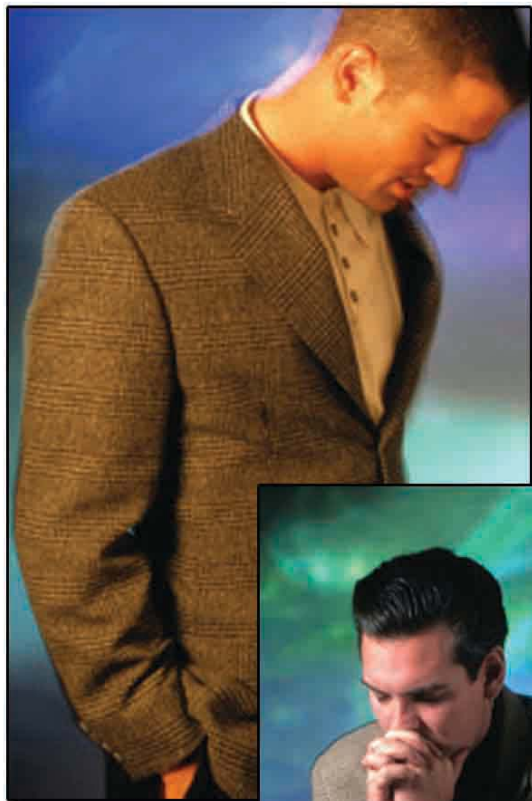

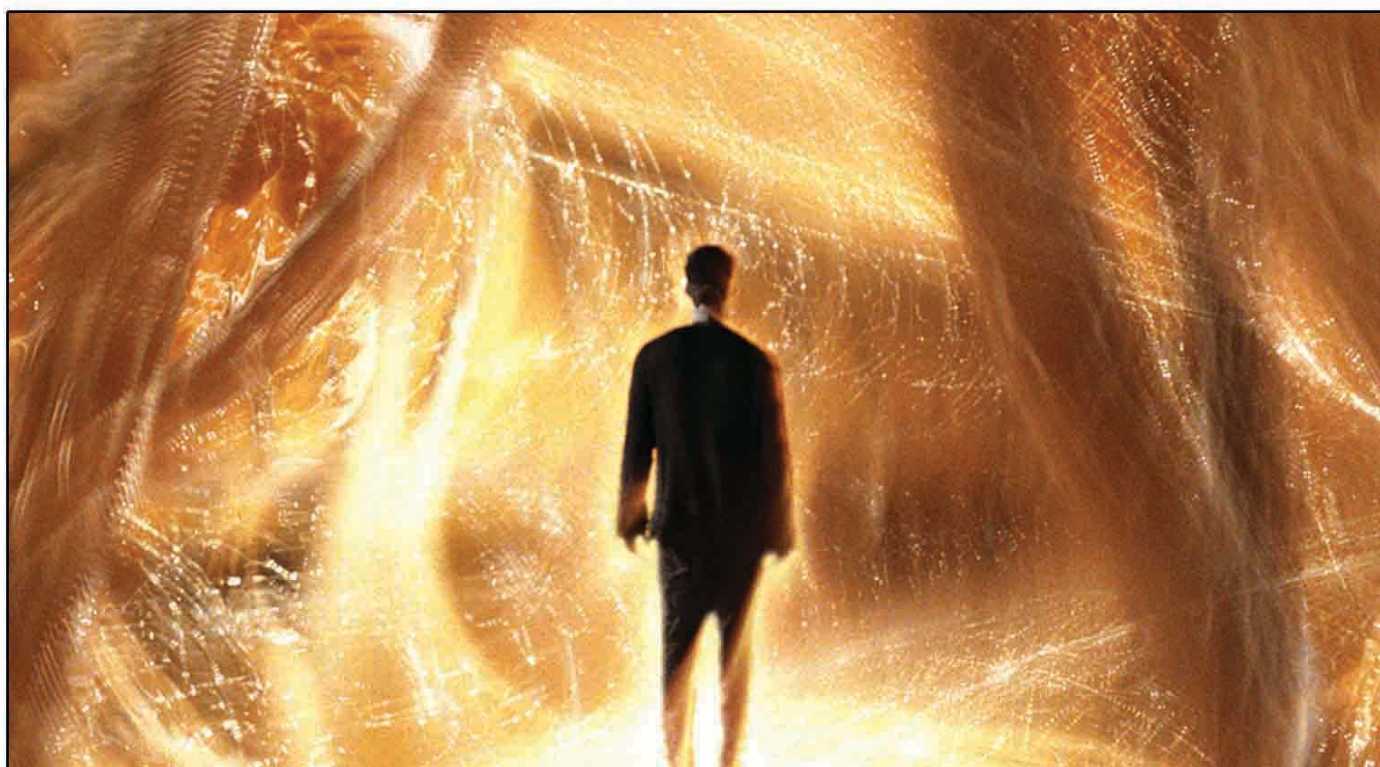
● معرفی خودکشی به عنوان عملی تحسین برانگیز و قهرمانانه .
● تولید و پخش فیلمهایی که بر اساس داستانهای واقعی از خودکشی افراد ساخته شده باشند می‌تواند خطر خودکشی را در افراد مستعد افزایش دهد لذا از ذکر عبارتهایی چون «این داستان واقعی است» پرهیز شود .

● درج اخبار مربوط به خودکشی در رسانه‌ها چون روزنامه‌ها و مجلات به دلیل ماندگاری، بازخوانی و تکرار مجدد خطر تاثیرات منفی این اخبار را در مقایسه با اخبار کوتاه شفاهی در رادیو و تلویزیون، افزایش می‌دهد.

توصیه مهم :

هنگام انتشار خبر خودکشی به اثرات خودکشی بر خانواده و بازماندگان فرد اقدام کننده، رنج و انگ وارده بر خانواده در اثر انتشار خبر خودکشی توجه کنید.

بایدها و نبایدها :

- با افراد ذی صلاح در بخش بهداشت و درمان (دفتر سلامت روانی ، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت و یا گروه روانپزشکی و سلامت روان دانشگاههای علوم پزشکی) و منابع معتبر از نزدیک همکاری کنید.
- از واژه (خودکشی موفق) برای خودکشی‌های کامل منجر به مرگ استفاده نکنید .
- اطلاعات مرتبط را فقط در صفحات داخلی جراید منتشر کنید .
- عکس افراد یا نوشته هایی را که توسط آنان از قبل از اقدام به خودکشی نوشته شده ، چاپ نکنید .
- جزئیات روش اقدام به خودکشی را چاپ نکنید .
- دلایل ساده انگارانه برای اقدام به خودکشی ارائه نکنید .
- از بزرگنمایی و هیجان‌انگیز جلوه دادن اقدام به خودکشی بپرهیزید .

- اختلالات روانی و بحرانها را توسط متخصصین و کارشناسان تعریف کنید و از مردم بخواهید در صورت وجود چنین مشکلاتی به مراکز درمانی روانپزشکی و مراکز مشاوره مراجعه کنند .
- تا آنجا که امکان دارد مثالهایی از کسانی که بحران های زندگی (حوادث ناگوار) را با موفقیت پشت سر گذاشته اند ، ذکر کنید .

- عواقب جسمی اقدام به خودکشی که منجر به مرگ نشده از جمله آسیب مغزی در اثر خفگی ، فلج و ... تشریح کنید .
- رسانه مراکز کمکرسانی مرتبط با خودکشی را نیز هنگام پخش اخبار خودکشی معرفی کند .

منابع :

- 1- *American Association Of Suicidology And Canadian Of Suicidology, Media Guidelines*
- 2- *World Health Organization. Preventing Suicide: A Resource For Media Professionals. 2000, Who Geneva.*